

Tid: 28 augusti 2007 kl 16.30 – 16.45

Plats: Bråvallasalen, Stadshuset

Justerat: 28 augusti 2007

Mikael Söderlund

Jan Valeskog

Närvarande:

Ledamöter

Mikael Söderlund (m), ordförande

Jan Valeskog (s) vice ordförande

Berthold Gustavsson (m)

Tord Bergstedt (m)

Anna Johansson (m)

Annika Davidsson (m)

Annika Ödebrink (s)

Jimmy Lindgren (s)

Letti Freivalds (s)

Torhild Lamo (v)

Mats Lindqvist (mp)

Ersättare

Bo Arkelsten (m)

tjänstgörande

Datevig Mardrossian Lönn (m)

§§ 9 - 32

Christoffer Kuckowski (m)

Anna Manhag (m)

Åsa Nilsson Söderström (fp)

tjänstgörande

Charlotte Svensson (s)

Adnan Bozkurt (s)

Milly Namiro Darlson (s)

Lars Randerz (s)

Kajsa Stenfelt (v)

Hampus Rubaszkin (mp)

Tjänstemän

Trafikdirektör Magdalena Bosson och nämndsekreteraren Åse Geschwind.

Vidare tjänstemännen vid kontoret Erik Andersson, Louise Bill, Ted Ell, Lars Jolérus, Eva Leijon, Ulla Ritzén, Anette Scheibe och Marita Söderqvist samt biträdande borgarrädssekreteraren från roteln Magnus Thulin.

§ 11

Fördjupning av två översiktsplaner Karolinska - Norra Station. Remiss

Dnr 2007-512-01604

Protokollsutdrag

Trafikkontoret hade den 27 juli 2007 avgivit tjänsteutlåtande i rubricerade ärende, till vilket hänvisas. I tjänsteutlåtandet föreslogs enligt följande:

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och återropa trafikkontorets utlåtande till stadsbyggnadsnämnden.
2. Nämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Förvaltningschefen Magdalena Bosson presenterade ärendet.

Yrkanden

Ordföranden Mikael Söderlund m fl (m) och tjänstgörande ersättaren Åsa Nilsson Söderström (fp) yrkade bifall till förslag som redovisas i **bilaga D1**.

Vice ordföranden Jan Valeskog m fl (s) yrkade bifall till förslag som redovisas i **bilaga D2**.

Ledamoten Torhild Lamo (v) yrkade bifall till förslag som redovisas i **bilaga D3**.

Ledamoten Mats Lindqvist (mp) yrkade bifall till förslag som redovisas i **bilaga D4**.

Beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslöt, efter propositioner på framställda yrkanden, enligt det av ordföranden Mikael Söderlund m fl (m) och tjänstgörande ersättaren Åsa Nilsson Söderström (fp) framställda yrkandet d v s:

1. Kontorets förslag till beslut godkänns i huvudsak.
2. Kontoret får i uppdrag att återkomma till nämnden med en redovisning av de kapacitetsstudier som genomförs.
3. Därutöver anförs följande:

Karolinska - Norra Stationsområdet är ett av Stockholms viktigaste utvecklingsområde. Utvecklingen tillika utformningen av området är mycket angeläget för att Norra stationsområdet skall bli en modern och funktionell stadsdel, men också för att den skall kunna samfundera med andra delar av staden.

Stadsdelen beräknas få cirka 12 000 nya invånare och mer än 30 000 arbetsplatser vilket är en substantiell ökning av antalet verksamma och boende i detta område. Regionen som helhet växer. Framkomlighet och infrastrukturfrågorna måste därför ovillkorligen ges en särskild plats i det vidare arbetet genom att trafikkontoret medverkar och tar del i ansvaret för det operativa infrastrukturarbetet kring projektet. Utbyggnaden av Karolinska - Norra Station påverkar och påverkas av omgivande större projekt som t.ex. Norra Länken. Tidsplaner och utbyggnad måste samordnas så att effektiva lösningar skapas inom området, i omgivningen samt för regionen.

Detta är viktigt för att säkerställa såväl acceptabel framkomlighet under byggtiden som en god långsiktig regional framkomlighet. Vi delar uppfattningen att fördjupade kapacitetsstudier självfallet måste göras och framkomlighetsförsämringar i innerstadens norra delar undvikas.

Det ankommer därmed på samtliga beredande instanser att planera för och operativt samarbeta för att skapa trafiklösningar som främjar den regionala och lokala framkomligheten.

Reservationer

Mot beslutet reserverade sig vice ordföranden Jan Valeskog mf l (s) med hänvisning till sitt yrkande i **bilaga D2**.

Mot beslutet reserverade sig ledamoten Torhild Lamo (v) med hänvisning till sitt yrkande i **bilaga D3**.

Mot beslutet reserverade sig ledamoten Mats Lindqvist (mp) med hänvisning till sitt yrkande i **bilaga D4**.

Ersättaryttrande

Ersättaryttrande gavs av ersättaren Kajsa Stenfelt (v) i enligt **bilaga D3**.

Paragrafen förklarades **omedelbart justerad**.

Vid protokollet
Åse Geschwind

Rätt utdraget intygar:

Tillhör § 11, bilaga D1

Trafik- och renhållningsnämnden
2007-08-28

Tillhör ärende 11

Fördjupning av två
översiktsplaner Karolinska –
Norra Station. Remiss.

Mikael Söderlund m.fl. (m)
Inge-Britt Lundin m.fl. (fp)
Anders Broberg (kd)

Förslag till beslut

Att i huvudsak godkänna kontorets förslag till beslut,

att kontoret återkommer till nämnden med en redovisning av de kapacitetsstudier som genomförs,

att därutöver anföra följande:

Karolinska - Norra Stationsområdet är ett av Stockholms viktigaste utvecklingsområde. Utvecklingen tillika utformningen av området är mycket angeläget för att Norra stationsområdet skall bli en modern och funktionell stadsdel, men också för att den skall kunna samfungera med andra delar av staden.

Stadsdelen beräknas få cirka 12 000 nya invånare och mer än 30 000 arbetsplatser vilket är en substantiell ökning av antalet verksamma och boende i detta område. Regionen som helhet växer. Framkomlighet och infrastrukturfrågorna måste därför ovillkorligen ges en särskild plats i det vidare arbetet genom att trafikkontoret medverkar och tar del i ansvaret för det operativa infrastrukturarbetet kring projektet. Utbyggnaden av Karolinska – Norra Station påverkar och påverkas av omgivande större projekt som t.ex. Norra Länken. Tidsplaner och utbyggnad måste samordnas så att effektiva lösningar skapas inom området, i omgivningen samt för regionen.

Detta är viktigt för att säkerställa såväl acceptabel framkomlighet under byggtiden som en god långsiktig regional framkomlighet. Vi delar uppfattningen att fördjupade kapacitetsstudier självfallet måste göras och framkomlighetsförsämringar i innerstadens norra delar undvikas.

Det ankommer därmed på samtliga beredande instanser att planera för och operativt samarbeta för att skapa trafiklösningar som främjar den regionala och lokala framkomligheten.

Tillhör § 11, bilaga D2

Trafik- och renhållningsnämnden
2007-08-28

Tillhör ärende 11

Fördjupning av två översiktsplaner,
Karolinska – Norra Station. Remiss

Jan Valeskog m fl (s)

Förslag till beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar

att i huvudsak tillstyrka förvaltningens yttrande,

att uttala att den bristande hänsyn till barn och unga i planen är oacceptabel

samt

att därutöver anföra följande:

Planen visar att stadsbyggnadskontoret i centrala delar åsidosätter barnens intressen i denna översiktsplan. Trots att området föreslås få en mycket hög exploatering med byggnader på hela 10 våningar och därmed ett stort antal boende, är barnens intressen alls inte tillgodosedda. Barnstugor är inte inritade på plats och än mindre uteplatser för de många förskolor som behövs i området. Dessutom har den av bland annat socialdemokraterna föreslagna idrottsparken strukits. Det är allvarligt att arkitekter utan förståelse för barnens och ungdomarnas behov har fått sätta sin prägel på denna plan. Detta måste ändras.

Vad gäller trafiklösningarna är det rimligt att de stora förändringar i trafikflödena som detta område får, tillsammans med vad en utbyggd norra länk innebär, kommer att kräva en ny trafikplan. I detta sammanhang är det också viktigt, som förvaltningen gör, konstatera att antalet parkeringsplatser i det planerade området är för litet, ett parkeringstal på endast 0.55 har visat sig alltför lågt räknat i de områden som har byggts tidigare. I detta område är dessutom förutsättningarna goda för att bygga p-platser under jord, vilket underlättar förutsättningarna för att ordna parkeringsplatser för fordon som alla inom en snar framtid förhoppningsvis kommer att vara miljöanpassade.

Tillhör § 11, bilaga D3

Trafik- och renhållningsnämnden
2007-08-28

Tillhör ärende 11

Fördjupning av två
översiktsplaner Karolinska –
Norra Station. Remiss

Torhild Lamo, Kajsa Stenfelt (v)

Förslag till beslut

Att trafik- och renhållningsnämnden beslutar att i huvud godkänna förslaget.

Att därutöver anföra följande:

I byggandet av ett helt nytt område som Karolinska - Norra Station finns stora möjligheter att tänka nytt och modernt. Det är mycket prioriterat att ha ett helhetstänkande som syftar till att skapa en hållbar stadsdel, både ur ett miljömässigt och socialt perspektiv.

Karolinska - Norra Station ska bli en ny spjutspets ur ett miljöperspektiv, med inspiration och lärdom från Hammarby Sjöstad. Målsättningen är att bli ännu bättre, med exempelvis skarpare krav på miljöanpassat byggande och energisnåla hus. En förutsättning för hela projektet är att området får bra kollektivtrafik. Tunnelbanebygget måste påskyndas och dessutom bör det även planeras för spårvagn istället för treans buss. Spårbunden trafik är en nödvändighet då busstrafiken i annat fall kommer att bli mycket omfattande, med omkring 150 passager i timmen. Området ska planeras för att bli en transportsnål stadsdel, som både har god kollektivtrafik och en god tillgänglighet av dagligvaruhandel, förskolor etc inom gångavstånd för de boende. Det innebär också låga parkeringsnormer, som ger större utrymme för lekplatser och grönytor i den täta stadsmiljön. Bilpooler ska finnas inplanerade redan från början.

Utformningen med långsträckta kvarter riskerar att leda till en monoton och steril miljö trots vertikaliserade byggnader. Större variation i utförandet samt en eventuell uppdelning av vissa kvarter samt blandade höjder skulle därför vara önskvärt. Planering av grönområden och offentliga platser är extra prioriterat i området eftersom det planeras för en hög exploateringsgrad. Här handlar det både om att ta till vara redan existerande gröna miljöer och att skapa nya grönytor insprängd i bebyggelsen. Viktigt är att området får goda kopplingar till Hagaparken, helst på ett sådant sätt att biologiska spridningskorridorer kan förstärkas. Den storskaliga trafiklösningen vid Norrtullsplatsen riskerar med nuvarande utformning att bli en påtaglig barriär. Grönytor och offentliga platser har stor betydelse för det sociala livet och ska därför vara attraktiva och lättillgängliga för alla invånare vilket är något som måste studeras i det fortsatta planarbetet.

Det är mycket viktigt att det planeras för offentlig service redan från början, t.ex. bibliotek, förskola, skola och lokaler för kulturverksamhet.

En annan viktig fråga är hur området görs till en blandad och levande stadsdel där alla har möjlighet att bo. För att undvika att förslaget ytterligare förvärrar segregationen i Stockholm bör det byggas en stor andel hyresrätter med rimlig hyra, eventuellt genom att delar av området avsätts för en tävling om att bygga billigt eller att en maxnivå för hyran sätts från början.

Remisstiderna för dessa typer av stora programsamråd ska vara särskilt långa för att underlätta för medborgare och andra berörda att komma till tals.

Tillhör § 11, bilaga D4

Trafik- och renhållningsnämnden
2007-08-28

Tillhör ärende 11

Fördjupning av två översiktplaner
Karolinska – Norra station.
Remiss

Mats Lindqvist (mp)

Förslag till beslut

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar

- Att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut.
- Att poängtera planens brist på skolor och förskolor, samt överhuvudtaget i barnperspektiv utveckla det öst-västliga gröna sambandet mellan Karlberg och Brunnsviken.
- Att förorda ett sammanhängande grönt stråk för cykel- och gångtrafik mellan Karlberg och Haga.
- Att befintliga byggnader skall användas på rationellt och resurssparande sätt göra Norra stationsområdet till en klimatneutral stadsdel.
- Att förorda miljötekniska lösningar samt vikten av miljösamordning och miljöstrategi för området.
- Att planeringen och det ekonomiska ansvaret för uppbyggnaden av en modern avfallsinfrastruktur ska tydliggöras i samband med exploateringsavtalets framtagande.
- Att minska parkeringstalet 0,55 med hänsyn till de planerade förbättringarna i kollektivtrafikförbindelserna.
- Att planera in infartsparkering.

därutöver anföra följande:

Planeringen för området har stora fördelar och bra insikter.

Men det finns även ett antal brister. Avsaknaden av inplanerade skolor och förskolor och dit hörande gårdar för lek är slående. Överhuvudtaget borde ett barnperspektiv finnas med emedan områdets första innevånare med säkerhet kommer att bestå av barnfamiljer.

Det är viktigt att man undviker de planeringsmissar som tyvärr har drabbat nordvästra Kungsholmen, vars brister påtalats i pressen.

Grönområden och grönytor är av stor vikt för hälsa och välbefinnande. Takterrasser, gröna gårdar och väggar kan inte bli en ersättning för gröna markytor. Det vore också önskvärt att skapa ett grönt stråk genom hela den planerade stadsdelen så att fotgängare och cyklister på ett behagligt sätt kan ta sig från Karlberg till Haga, detta skulle kunna ske genom att Norrtullsallén blir en grönskande och trädbevuxen allé och inte främst en gata för bilar.

Ett av huvudmålen med arbetet bör vara att det nya området utformas som en klimatneutral stadsdel där stadsplanering, energisystem och kollektivtrafik utformas så att den nya bebyggelsen inte ger något tillskott till de pågående klimatförändringarna. För att åstadkomma detta krävs bl.a. att en integrerad miljöplanering sker från allra första början. Erfarenheter från Hammarby-Sjöstad skall tillvaratas men utvecklas flera steg och miljöledningsansvar måste finnas i projektledningen. Området bör bli ett spjutspetsprojekt för miljöteknik redan på planstadiet. Energieffektiva byggnader, "nollenergihus", förnybar energiförsörjning, bilpoolssystem för att minimera biltrafik samt ett modernt avfallssystem är några viktiga punkter som bör komma in på ett tidigt stadium. Karolinska sjukhusets tak kunde vara ett av flera intressanta objekten som man kan anlägga solceller på. Eftersom Karolinska ägs av landstingsbolaget LOCUM är det lämpligt att ha en diskussion om det med de berörda i LOCUM:s ledning.

Vid den fortsatta planeringen bör även behovet av infartsparkeringar uppmärksammas. En infartsparkering kan förläggas vid T-banans station. Det är också viktigt att de olika kollektiva färdmedlen har en "knutpunkt" med en gemensam terminal som förenklar byte från det ena färdmedlet till det andra, utan långa gångavstånd.